

Єгипетська драма: акт третій...

УДК 94:930.85

Віктор НАГАЙЧУК,
доцент Дипломатичної
академії України при МЗС,
кандидат історичних наук,
Надзвичайний і Повноважний
Посол, перший Посол
України в АРЕ

Частина 2

Слід визнати, що обрання Мухаммеда Мурсі в червні 2012 р. президентом було виявом волі народу, оскільки, за оцінками місцевих і міжнародних спостерігачів, вибори пройшли достатньо демократично та прозоро. Завдяки перемозі М. Мурсі «Братів-мусульман» утвердилися на єгипетській політичній арені як провідна сила, з якою мали рахуватися всі головні гравці у Єгипті та за його межами.

Безперечно, успіх «Братів» на парламентських і президентських виборах можна певною мірою розглядати як результат сприятливого для них збігу обставин, однак насамперед його слід оцінювати як показник ступеня впливу та популярності цього руху в єгипетському суспільстві.

Щодо світських партій,

то вони вкотре продемонстрували нездатність домовлятися й об'єднуватися в потрібний момент перед лицем спільного противника. Ідеться про те, що партії не змогли висунути єдиного сильного кандидата, який успішно конкурував би на президентських виборах з висуванцем ісламістів.

Вельми показовою була позиція після виборів Вищої ради Збройних сил (ВРЗС), яка досить стоїчно сприйняла поразку свого ставленика А. Шафіка, причому з незначним розривом, і не поставила під сумнів легітимність результатів виборів. Багато міжнародних аналітиків звернуло увагу на те, що армійське командування АРЕ утрималося від повторення «алжирського сценарію» в Єгипті, обравши компромісний варіант.

В основі компромісного рішення єгипетських військових на чолі з фельдмаршалом Х. Тантауї лежали декілька чинників. По-перше, вони були не готові піти на розв'язання повномасштабної громадянської війни в країні. Напевно, перед їх очима стояла картина тогочасних подій у Сирії. По-друге, вони не могли розраховувати на підтримку «алжирського сценарію» з боку Вашингтона, який на той час узяв курс на встановлення всебічних контактів з «поміжкованими» ісламістами в арабських краї-

Summary

The author analyzes the impact of the presidential elections in Egypt in June 2012. According to the author, because of the victory of Mohammed Morsi, "Brothers - Moslems" have established themselves on the Egyptian political scene as a leading force with which to be considered as all the major players in Egypt and beyond. The article investigates the mechanisms of smooth transition of power from the interim military government to a civilian, the establishment of a government of national unity and the reasons that have prevented the government to overcome the crisis. Special attention is paid to the role of the media and journalists personally, have influenced the course of history.

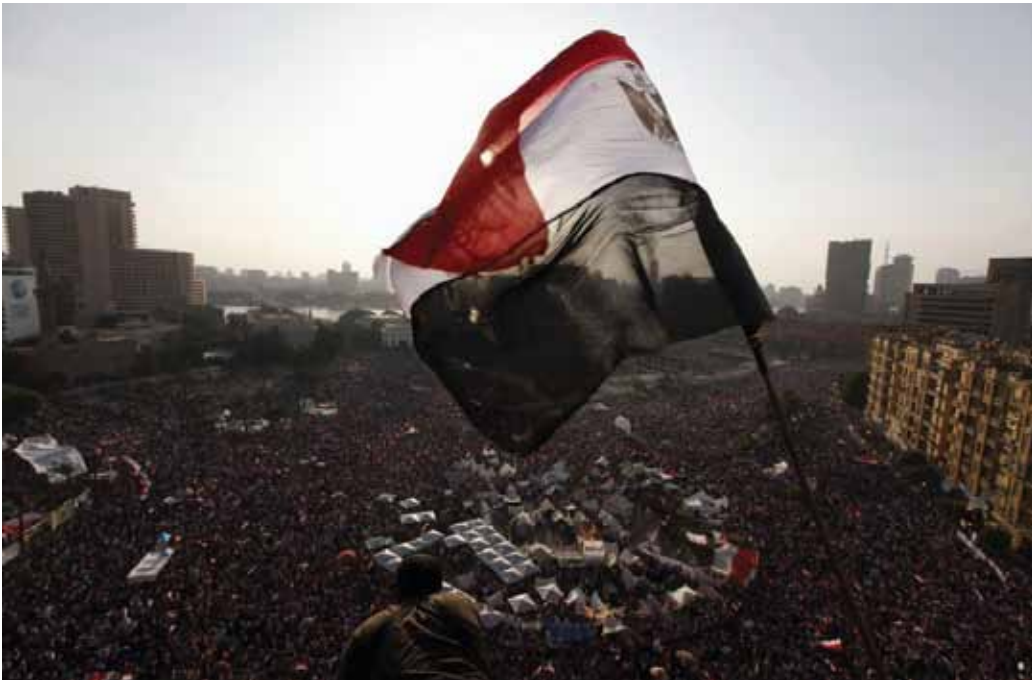
Keywords: Egypt, Israel, the «Muslim Brotherhood», Gaza, the Camp David peace agreement, Sinai Mujahideen

нах. І, нарешті, вони небезпідставно побоювалися, що силовий варіант призведе до розколу суспільства та незворотнього падіння репутації армії в очах єгиптян.

Саме тому військові обрали компромісний варіант, який відкривав шлях до влади «поміжкованим» ісламістам і в їхніх очах мав низку переваг. За деякими даними, у ході неформальних переговорів між єгипетським генералітетом і керівництвом «Братів-мусульман» було досягнуто низку домовленостей, зокрема про те, що новий Президент АРЕ дотримуватиметься раніше підписаних угод між Єгиптом та Ізраїлем, нала-

годжуватиме конструктивні відносини з єгипетськими християнами-коптами та не допускати міжконфесійних зіткнень, не зазіхатиме на особливий статус єгипетської армії в єгипетському суспільстві та її економічні привілеї, зберігатиме «світську траєкторію» розвитку країни. До того ж військові не горіли бажанням брати на себе відповідальність за виведення Єгипту з глибокої соціально-економічної кризи та свідомо «відадали» її ісламістам. І, нарешті, вони розраховували на те, що перебування представника «Братів-мусульман» на чолі держави забезпечуватиме збереження діяльності салафі-

тів у правовому полі країни та буде певною гарантією недопущення громадянської війни.

Іншими словами, президент-ісламіст розглядався на тому етапі єгипетськими військовими (і Сполученими Штатами) як протидія радикалізації суспільства і навіть як певний інструмент стабільності. Але не так сталося, як гадалося. І тут не можемо обійти увагою особистість п'ятого Президента сучасного Єгипту. Мухаммед Мурсі, 1951 р.н., за фахом інженер, має дипломи Каїрського університету та університету Південної Каліфорнії (США). З 1985 по 2010 рр. був деканом і професором університету в м. Заказіг (АРЄ). До асоціації «Братів-мусульман» вступив у 70-і роки минулого століття. До цього був активістом Комітету опору сіонізму. Двічі – у 2000 і 2005 рр. – обирався депутатом Народних зборів Єгипту за списками незалежних кандидатів, У 2010 р. М. Мурсі став офіційним представником

«Братів» і членом Політбюро організації. У квітні 2011 р. – через два місяці після «революції 25 січня» – його було обрано головою спеціально створеної під парламентські та президентські вибори Партії справедливості і свободи (ПСС). У своїй передвиборчій президентській кампанії Мурсі виступав за розвиток Єгипту на основі ісламських принципів, поглиблену приватизацію промисловості та зменшення регулюючої ролі держави в єгипетській економіці. З фігурою М. Мурсі, який здобув освіту, зокрема, і в США, багато хто пов'язував надії на те, що він як президент буде відкритий для спілкування з представниками світських рухів і течій, залучатиме їх до участі у вирішенні ключових проблем.

Перед новообраним Президентом АРЄ постала низка надзвичайно складних проблем і серйозних викликів. Насамперед ішлося про гостру соціально-економічну кризу, яку переживала країна. Вона

знаходила свій прояв у різкому падінні доходів від стратегічно важливої туристичної галузі (до революції забезпечувала зайнятість близько 10% працездатного населення), зростанні бюджетного дефіциту з 24 млрд. дол. у 2011-2012 фінансовому році до 38 млрд. дол. в 2012-2013 фінансовому році, загрозливому зменшенні золотовалютних запасів – з 36 млрд. дол. у січні 2011 р. до 15,5 млрд. у червні 2012 р., фактичному припиненні припливу прямих іноземних інвестицій.

У світлі цієї кризи перед президентом у галузі внутрішньої політики стояли такі складні та багатопланові завдання, як забезпечення безболісного переходу влади від тимчасової військової адміністрації до цивільної; створення уряду національної єдності; призначення досвідчених міністрів для реалізації економічних програм; вирішення проблеми безпеки та зниження соціальної напруженості. До того ж Мурсі мав необереж-

ність пообіцяти протягом 100 днів після свого обрання президентом забезпечити єгиптянам особисту безпеку, ліквідувати черги за хлібом і бензином, навести лад у транспортній системі та очистити міста від сміття. Між тим, як відомо, відповідними рішеннями ВРЗС АРЄ, прийнятими в червні 2012 р., владні повноваження майбутнього президента були значно урізані.

Новий глава держави повинен був зважати на те, що значна частина єгипетського суспільства не поділяла поглядів ісламістів і підтримувала секуляристські партії та рухи. Він не міг також не враховувати у своїй політиці «фактор салафітів», які чинили постійний тиск на свого старшого партнера – «Братів-мусульман» – із вимогами проведення більш жорсткого курсу з багатьох актуальних для Єгипту питань, зокрема щодо запровадження шаріату в країні та перегляду єгипетсько-ізраїльських відносин. І, нарешті, незважаючи на те, що армія мирно передала владу цивільному президентові, було очевидно, що інтереси двох найвпливовіших сил у єгипетському суспільстві – «Братів-мусульман» і військових – рано чи пізно зіткнуться. Це було лише питанням часу.

Одним із перших кроків М. Мурсі на посту президента стало видання ним 8 липня 2012 р. указу про відновлення роботи Народних зборів, яким він фактично відмінив червневу постанову Вищого конституційного суду (ВКС) про розпуск нижньої палати парламенту, більшість депутатів якої були ісламістами. Уже 10 липня

парламент зібрався на своє засідання, кинувши таким чином виклик військовим і судовій гілці влади. На засіданні були присутні лише депутати від ПСС і салафіти, тоді як представники інших партій бойкотували його. Зі свого боку ВКС визнав указ президента незаконним, підтвердивши тим самим нелегітимність парламенту. У цьому зв'язку єгипетський парламент подав касаційну скаргу на рішення ВКС до Касаційного суду, який визнав себе некомпетентним у розгляді такої делікатної справи.

Таким чином, у Єгипті розпочався новий виток протистояння, цього разу – між президентом-ісламістом і судовою гілкою влади. У цьому конфлікті військові, як і слід було очікувати, підтримали суддів, закликавши єгиптян поважати «закон і конституцію». У спеціальному комюніке глави ВРЗС фельдмаршала М. Тантауї було наголошено, що військові не дозволять «жодній групі» домінувати в країні. У цій ситуації президент М. Мурсі був змушений заявити, що поважатиме вердикт ВКС, який оголосив його рішення про відновлення діяльності парламенту незаконним. Це означало, що на

Єгипет чекали нові парламентські вибори.

Пізніше президент і військові не припиняли завдавати відчутних ударів по самолюбству один одного. Так, 19 липня М. Мурсі підписав указ про амністію 572 осіб, раніше засуджених військовими трибуналами. Він також вирішив створити комісію, якій було доручено перевірити всі вироки, ухвалені цими трибуналами щодо цивільних осіб.

На початку серпня 2012 р. в Єгипті було завершено формування нового уряду на чолі з прем'єр-міністром Хішамом Канділем, який у попередньому уряді поси-

дав пост міністра водних ресурсів. До складу уряду увійшли 35 осіб, переважно досвідчені технократи, а також декілька активних членів ПСС. Голова ВРЗС АРЕ фельдмаршал М.Х. Тантауї зберіг свій пост міністра оборони.

Однак головна подія літа 2012 р. сталася в Єгипті дещо пізніше: Мурсі 9 серпня звільнив з посади директора Служби загальної розвідки генерала Мурада Мувафі – наступника вищезгаданого Омара Сулеймана. Слід зазначити, що в єгипетських реаліях того часу глава розвідки вважався третьою особою в державі після президента та міністра оборони. За першим ударом 12 серпня стався другий – у відставку була відправлена практично вся військова верхівка АРЕ, включаючи міністра оборони та військової промисловості Мухаммеда Хусейна Тантауї, який займав цей пост протягом 20 років, начальника Генштабу ЗС генерала Самі Хафеза Анана та командуючих військами – маршала авіації Реду Мах-

муда Хафеза Мохамеда (ВПС), генерала Абдельазіза Сейф ель-Діна (ППО) та віце-адмірала Мохабам Маміша (ВМС). Загалом М. Мурсі на третину змінив склад ВРЗС, усунувши найвпливовіших генералів.

Натомість Х. Тантауї та С. Анан отримали державні нагороди та призначення на посади радників президента, інші генерали – на високі посади в державному секторі. Так, віце-адмірал М. Маміш очолив Адміністрацію Суецького каналу, генерал А.С. ель-Дін – Арабську раду з індустріалізації, а маршал Р.М.Х. Мохамед – міністерство військової промисловості. Проте це не могло змінити того факту, що всі вони були відсторонені від реальної військово-політичної влади.

Новим міністром оборони та головою ВРЗС став 57-річний генерал Абдель Фаттах аль-Сісі, а начальником Генштабу – генерал Седкі Собхі. До свого призначення на пост міністра генерал А.Ф. аль-Сісі очолював військово розвідку.

Він зробив блискучу кар'єру в армії, здобувши освіту у військових академіях Великої Британії та США, і став одним із наймолодших міністрів оборони в новітній історії країни. Улітку 2012 р. деякі джерела характеризували генерала А.Ф. аль-Сісі як людину, близьку за своїми поглядами до ісламістів, але подальші події переконливо спростовують це твердження. Як відомо, у ході народного повстання в липні 2013 р. саме А.Ф. аль-Сісі як міністр оборони і глава ВРЗС відіграв вирішальну роль у відстороненні президента-ісламіста М. Мурсі від влади.

Одночасно зі звільненням військового керівництва країни М. Мурсі скасував прийняту в червні того ж року «Додаткову конституційну декларацію», що надавала на перехідний період законодавчі функції Вищій раді ЗС. Крім того, президент повернув собі відібрані військовими право формувати нову Конституційну асамблею в разі, якщо буде заблоковано роботу існуючої асамблеї, а також право оголошувати війну. У такий спосіб М. Мурсі поклав край двовладдю, що існувало в країні.

Єгипетська преса назвала рішення президента «революційними», оскільки він зосередив у своїх руках усю повноту влади. Чимало місцевих і міжнародних спостерігачів були схильні оцінювати безкровний серпневий переворот у Каїрі як «перелом у боротьбі за владу між армією та президентом-ісламістом», що призведе до повного падіння впливу військових на політичні процеси в країні та перетворення «Братів-мусуль-

ман» на єдиний центр сили і влади. Проте подальший розвиток подій у Єгипті переконливо продемонстрував необґрунтованість подібних оцінок і прогнозів. Судячи з усього, на тому етапі військові віддавали перевагу тактиці переговорів, досягнення домовленостей і накопичення сил. «Той факт, що військові не обурилися «несподіваним» рішенням президента Мурсі щодо армійської верхівки, – писала в ті дні добре поінформована «Файненшл таймс», – свідчить, що раніше було досягнуто певної угоди між президентом і генералітетом щодо майбутніх відставок».

Безпосереднім офіційним приводом для звільнення президентом вищих єгипетських генералів АРЕ став трагічний інцидент на Синайському півострові: група озброєних бойовиків 5 серпня здійснила зухвалий напад на єгипетський прикордонний пост на півночі Синаю, унаслідок чого загинули 16 прикордонників. За даними єгипетських військових, атака на пост супроводжувалася мінометним вогнем з території сектора Газа. Як стало відомо пізніше, нападники

були пов'язані з джихадистським угрупованням «Армія ісламу», яке на той час здійснило низку терактів на території АРЕ.

Незважаючи на те, що відразу після нападу на КПП єгипетською армією було проведено в цілому успішну широкомасштабну операцію проти «терористичних елементів», її репутації було завдано відчутного удару.

Напад бойовиків на єгипетський КПП вкотре сфокусував увагу на гострій проблемі безпеки Синайського півострова, який межує з Ізраїлем і сектором Газа, що контролюється палестинськими радикалами з руху ХАМАС. На території Синаю активно діють банди контрабандистів, які займаються постачанням (переважно до сек-

тора Газа) зброї та боєприпасів. Бедуїнські племена, що становлять більшість населення півострова (близько 400 тис. осіб), мають власні озброєні загони, а багато з них не визнають над собою влади центрального уряду. Загалом серед бедуїнів Синаю дуже поширені автономістські й навіть сепаратистські настрої.

Ще більшу небезпеку становлять діючі на півострові численні бойовики різних ісламістських екстремістських і терористичних угруповань, у тому числі «Аль-Каїди» і «Хезболли». Ще за часів президентства Х. Мубарака влада АРЕ фактично втратила контроль над значною частиною півострова, куди, починаючи з 90-х років, стікалися ісламістські бойовики і терористи, які набули бойового досвіду в «гарячих точках» різних регіонів світу. Серед них були не лише єгиптяни, а й палестинці, афганці, чеченці тощо. За інформацією ЗМІ, терористичне угруповання «Організація всесвітнього джихаду» на початку 2010 р. створило на півночі Синаю поблизу м. Ель-Аріш тренувальний табір для підготовки бойовиків.

Подібна ситуація стала

можливою значною мірою завдяки специфічним положенням мирного договору 1979 р. між Єгиптом та Ізраїлем, відомого як Кемп-девідські мирні угоди. Згідно з цими положеннями після виведення в 1982 р. ізраїльських військ з півострова на єгипетській території було створено три зони: «А», «В» і «С», а на території Ізраїлю зону «D», у яких було обмежено чисельність військ, а також кількість озброєнь і військової техніки. У зоні «В», що охоплює практично всю територію півострова (50 км на схід від Суецького каналу і 20 км на захід від державного кордону АРЕ з Ізраїлем і сектором Газа), Єгипту дозволяється розміщувати лише 4 батальйони (чисельністю до 4 тис. осіб), причому оснащених легкою зброєю. Зона «С» (20 км єгипетської прикордонної полоси) призначена виключно для розміщення єгипетської поліції, а також багатонаціональних сил зі спостереження за дотриманням Єгиптом та Ізраїлем умов мирного договору між ними.

З огляду на це було б несправедливо покладати всю відповідальність за кризову ситуацію на Синаї на єгипетських військо-

вих. Адже вони вже понад 30 років мають досить обмежені можливості в боротьбі з синайськими екстремістами.

Ситуація на півострові набула особливої гостроти після повалення режиму президента Х. Мубарака, коли діяльність єгипетської армії та поліції була повністю дезорганізована. Сюди ринули сотні екстремістів, які втекли чи були звільнені з єгипетських в'язниць або проникли на півострів із сектора Газа. За ізраїльськими оцінками, Синай став притулком для кількох тисяч джихадистів, які користуються добре оплачуваною гостинністю місцевих бедуїнів. На тлі революційного хаосу в країні синайські моджахеди відчувають свою повну безкарність. Усе частіше з їх боку лунають заклики до повного відділення регіону від

Єгипту та створення тут незалежного ісламського емірату. Повсякденними реаліями життя Синаю стали регулярні теракти, диверсії, напади загонів бойовиків на поліцейські та прикордонні блокпости, урядові установи, боєзіткнення між екстремістами і підрозділами єгипетської армії та сил безпеки. Після зміни влади в АРЕ однією з головних цілей нападів терористів став трубопровід, яким Єгипет експортує природний газ до Ізраїлю та Йорданії. Усього за період з лютого 2011 р. по липень 2012 р. бойовики підірвали його 15 разів. Підвищенню боєздатності ісламістських бойовиків і посиленню їх терористичної діяльності сприяло регулярне отримання ними великих партій зброї та боеприпасів, що надходили до Синаю переважно двома каналами – з Ірану через Судан і з Лівії.

Синайський півострів і на сьогодні залишається небезпечною зоною нестабільності в регіоні й одним із найбільш неблагополучних районів АРЕ з точки зору безпеки. Проте в період президентства М. Мурсі проблема безпеки Синаю, попри її гостроту, не належала до головних пріоритетів правлячого режиму.

Протягом серпня – жов-

тня 2012 р. в Єгипті набирає силу процес консолідації як ісламістських, так і антиісламістських сил з явними ознаками поступового загострення протистояння між ними. Невдовзі після приходу до влади М. Мурсі новий режим розгорнув кампанію переслідувань незалежних ЗМІ, що насмілювалися критикувати президента або «Братів-мусульман». Проведенню такої кампанії сприяло, зокрема, призначення на пост міністра інформації АРЕ вихідця з цієї партії Салаха Абдель Максуда, а також те, що «Брати» через контрольований ними парламент досить оперативно змінили в усіх урядових ЗМІ директорів і головних редакторів, поставивши на ці посади своїх однодумців.

У вересні – жовтні широкого резонансу в країні набув показовий судовий процес над ведучим популярного телеканалу «Аль-Фараїн» («Фараони») Тауфіком Окашею, якому було висунуто обвинувачення в підбурюванні з телеекранів до вбивства президента Мурсі. Журналіст, який є переконаним противником «Братів-мусульман», у виступі на суді відкинув ці звинувачення, зазначивши, що він «лише критикував президента Мурсі». «Це – політичний процес, – заявив Т. Окаша. – «Брати-мусульмани» хочуть змусити замовкнути всіх, хто проти них». У жовтні його було засуджено до чотирьох місяців тюремного ув'язнення і виплати штрафу. Ще раніше влада застосувала санкції щодо самого каналу «Аль-Фараїн», роботу якого було призупинено на місяць. У сітці

мовлення каналу була програма, у якій регулярно лунала критика на адресу «Братів» загалом і президента М. Мурсі зокрема.

Паралельно зі «справою Окаші» нова влада почала переслідувати в судовому порядку головного редактора популярної опозиційної газети «Аль-Дустур» Іслама Афіфі, якому було інкриміновано «наклеп на президента» і «завдання шкоди громадському інтересу підбурювальними статтями». «Аль-Дустур» неодноразово виступала з критикою на адресу «Братів-мусульман», звинувачуючи їх у намірах перетворити Єгипет на «ісламський емірат». Судовий процес у «справі Афіфі» так і не було доведено до кінця, проте головний редактор незабаром «за власним бажанням» звільнився з посади.

Намагання нового режиму поставити під свій контроль пресу викликало законне обурення з боку багатьох незалежних ЗМІ, які активно протестували проти такої політики, звинувачуючи ісламістів у тому, що вони в кращих традиціях попереднього режиму придушують свободу слова.

Політика президента М. Мурсі, його окремі конкретні кроки¹, об'єктивно сприяли помітній активізації діяльності місцевих

¹ На початку жовтня 2012 р. М. Мурсі своїм указом помилував усіх політв'язнів, узятих під варту з моменту початку в країні акцій протесту, що привели до повалення режиму Х. Мубарака. Помилування поширювалось як на осіб, засуджених до різних строків покарання, так і на тих, які чекали суду. Можна лише уявити, скільки різного роду екстремістів достроково вийшли на волю завдяки цьому указові.

радикальних ісламістських угруповань. Так, екстремісти були головною рушійною силою масових акцій протесту в Єгипті у вересні 2012 р., спрямованих проти показу антиісламського фільму «Невинність мусульман», знятого у Сполучених Штатах. Саме вони виступили ініціаторами нападу на Посольство США в Каїрі 11 вересня. Тоді мирна демонстрація переросла в заворушення та декілька мітингувальників перелізли через огорожу дипмісії, зірвали американський прапор, пошматували його і підняли замість нього чорне полотнище з надписом: «Немає Бога, крім Аллаха, і Мухамед – пророк його». Відомо, що «ідейним натхненником» та організатором цієї акції був Мухамед аз-Завахірі, брат нинішнього лідера «Аль-Каїди» Аймана аз-Завахірі й один із лідерів радикального ісламістського угруповання «Ісламський джихад». Він вийшов на волю з єгипетської в'язниці в березні 2012 року.

Невдовзі після нападу на Посольство США єгипетський імам-салафіт Ахмед Фуад аль-Шуш видав фетву (релігійну настанову), яка закликала молодих мусульман в Америці

та Європі вбити всіх, хто мав відношення до створення фільму «Невинність мусульман». Текст фетви було поширено через ісламістські сайти.

Список використаних джерел

1. Васильєв А.М., Винницький Д.К. *Єгипетская конституция: исламское «да» светскому «нет»* // *Азия и Африка сегодня*. – 2013. – № 3.
2. Исаев Л.М. *Группы рисков политической нестабильности в Египте* // *Системный мониторинг глобальных и региональных рисков. Арабская весна 2011 года*. – М., 2012.
3. Подцероб А.Б. *«Арабская весна» или «исламистская осень»?* // *Институт*

Ближнего Востока, 06.08.2012 – <http://www.iimes.ru/?p=15284#more-15284>

4. Примаков Д. *Падение Мурси* // *Российский совет по международным делам*, 22.08.2013 – http://russiancouncil.ru/inner/?id_4=2245#top

5. Сапронова М. *Яблоко египетского раздора: новая египетская конституция 2012 года* // *Институт Ближнего Востока*, 04.12.2012 – <http://www.iimes.ru/?cat=88>

6. Brown N. *Can Egypt's Democratic Uprising Be Redeemed?* // *Carnegie Endowment for International Peace*, December 24, 2012 – <http://carnegieendowment.org/2012/12/24/can-egypt-s-democratic-uprising-be-redeemed/ewbr>

7. Brown N. *Redoing the Egyptian Revolution* // *Foreign Affairs*. – 2013. – July 3 – <http://www.foreignaffairs.com/articles/139555/nathan-j-brown/redoing-the-egyptian-revolution>

8. Carothers T., Brown N. *The Real Danger for Egyptian Democracy* // *Carnegie Endowment for International Peace*, November 12, 2012 – www.foreignaffairs.com/articles/139555/nathan-j-brown/redoing-the-egyptian-revolution

Продовження статті у наступних номерах.

АННОТАЦІЯ

Автор анализирует последствия президентских выборов в Египте в июне 2012 года. По его мнению, благодаря победе Мухаммеда Мурси «Братья-мусульмане» утвердились на египетской политической арене как ведущая сила, с которой должны считаться все главные игроки в Египте и за его пределами. В статье исследуются механизмы безболезненного перехода власти от временной военной администрации к гражданской, создание правительства национального единства и причины, не позволившие государству преодолеть кризис. Отдельное внимание уделено роли средств массовой информации и персонально журналистов, повлиявших на ход исторических событий.

Ключевые слова: Египет, Израиль, «Братья-мусульмане», сектор Газа, Кэмп-дэвидские мирные соглашения, синайские моджахеды.

АНОТАЦІЯ

Автор аналізує наслідки президентських виборів у Єгипті в червні 2012 року. На його думку, завдяки перемозі Мухаммеда Мурсі «Брати-мусульмани» утвердились на єгипетській політичній арені як провідна сила, з якою мали рахуватися всі головні гравці в Єгипті та за його межами. У статті досліджуються механізми безболісного переходу влади від тимчасової військової адміністрації до цивільної, створення уряду національної єдності та причини, які не дали змоги державі подолати кризу. Особливу увагу приділено ролі засобів масової інформації та персонально журналістів, які мали вплив на перебіг історичних подій.

Ключові слова: Єгипет, Ізраїль, «Брати-мусульмани», сектор Газа, Кемп-дэвідські мирні угоди, синайські моджахеди.